

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 1/2, 6 luni 3 d. 50 cr., 3 luni 1 d. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 d., 6 luni 4 d., 3 luni 2 d.
Pentru străinătate pe an 12 d., 6 luni 6 d., 3 luni 3 d.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.

Epistole nefrancațe se refuză. — Articuli nepublici nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rînduri cu litere garmond — și timbra de 30 cr. pentru 50 care publicare.

Sibiu 26 Februarie.

Sîntem în plăcuta pozițiune de a putea comunica în text autentic românesc reprezentățiunea bisericicii gr. or. române din Metropola noastră, înaintată dieței Ungariei de Preasfințitul Archiep și Metropolit.

Prin aceasta împlinim o dorință justă a publicului nostru, care a așteptat această comunicare, și care va fi în stare a și face o judecată dreaptă despre acest pas, și care în urmă credem că va rectifica unele păreri ivite pe ici pe colea, până când publicul era avisat numai la estrade (din reprezentățiune) de prin foile străine.

Din partene dorim ca pasul acesta să fie înconunat de un succes mai bun, de cum au fost pașii făcuți în cauza introducerii limbii maghiare în scoalele populare.

Reprezentățiunea

înaintată casei reprezentanților Ungariei de Escel. Sa Preasfințitul Archiep și Metropolit Miron Romanul în numele bisericii greco-orientale române din Transilvania și Ungaria.

Nr. 19. M.

Preaonorabilă casă reprezentativă!

Biserica greco-orientală română din Ungaria și Transilvania, carea înre împiegurări virgice a fost espusă seculi întregi la grele suferințe, îndată ce din părintesca îngrijire a preainalte case domnitore și din bunăvoința legislațiunei fu primită în rîndul bisericilor și confesiunilor libere și egal îndreptățite din patriă, — conform sublimiei sale misiuni și luat înre primele sale îngrijiri: a îmbrățșită în propia sa sferă de activitate educațiunea poporului, și a înlesni după putința credințioșilor sei, cari nîsese la cultură mai înaltă, calea către științe.

Pe când de o parte biserică acăsta privesce cu bucură suferințele și cu încordat dor de progres la rezultatele produse pe terenul cultural, cari în proporțiune cu mărginitele ei poteri materiale se pot dice că sînt în destulitoare: pe atunci de altă parte vine deprimătoare pentru credințioșii acestei biserici și stêrnesce și în autoritățile ei superioari îngrijiri îndreptățite acă împiegurare, că regimul statului a asternut preaonorabile case reprezentative un astfel de proiect pentru regularea instrucțiunii la gimnasia și la scolele reali, care tînde a scribi în mod simțitoriu autonomia bisericii greco-orientale române, — baza existenței sale, — și a lăsa în mare parte desconsiderate interesele culturale ale acestei biserici.

Când în urma reclamelor intențtore din partea tuturor eparhilor, mi ieu voia din pozițiunea mea oficială a presenta preaonorabile case reprezentative îngrijirile acestea ale bisericii greco-orientale române, fac mai înainte, pentru a marca pozițiunea bisericii mele, acă observare: că biserica greco-orientală română, după dezvoltarea ei canonică și după dispozițiunile clare ale legilor cardinali

ce sînt în vigoare, cuprinde loc în rîndul bisericilor autonome din patriă, și ca atare este îndreptățită înre marginile legilor țerii a conduce și regula independent afacerile sale numai celea strins bisericesci, și totodată și celea scolastice și fundacionale, și a le administra și direge acăle independent prin organele sale proprii, rămîind neatins dreptul de suprema inspecțiune al statului.

Biserica greco-orientală română, sciind că chiamarea legislațiunei nu este a restringe și acăcurate prin lege, drepturile date și ascurate prin lege, ci mai veros a le estinde tot mai tare, conform justelor pretensiuni ce se desvôlta, — esperiăz că nedumerire îndreptățită: că mai ales pe terenul instrucțiunii publice s'au introdus deja astfel de institutiuni regnicolare, cari cu abateră dela legile cardinali făcute pentru ascurarea confesiunilor și a naționalităților din patriă, sgudue autonomia bisericii și în viața practică înapoiază interesele ei culturale; în amintitul proiect de lege vede un pașiu nou în acă direcțiune, carea resturnînd în celea din urmă cu totul autonomia bisericescă, pôte periclită chiar și existența bisericii însei.

Consciă de pozițiunea sa autonomă și de drepturile ei ce curg din acă, biserica greco-orientală română organizată în mod legal pe baza principiului de naționalitate, nu pôte fi indiferentă, decă credințioșii sei invadă și se cultivesc în astfel de institute, unde spiritual religios nu se respăndesc în direcțiunea și mesura recerut, s'eu unde consciința națională — baza întregului nostru organism, — nu se cultiva de ajuns; ba din contră, biserica acăsta chiar pentru acăca caută cu îngrijire specială a și ridică scoli populari și institute superioari cu propriul seu caracter confesional, și cele existente a și le instrua în mod corespunțător: pentru că lipsa acestora din punct de vedere al intereselor ei confesionali și în parte al celor naționali, nu o pot suplini deajuns nici institutele de stat, nici celea de alte confesii.

Dar precum de o parte biserica greco-orientală română ține mult la interesele religioase și naționale ale credințioșilor sei: chiar acă de altă parte și îndreptă totdeuna îngrijirea într'acolo, ca atînsese interese vitale ale sale să le țină în cea mai strînsă legătură cu interesele statului, și în special să înrădăcească adănc în inimile tinerimei sale studiöse patriotice — suprema virtute cetățenescă — dorind astfel a cresce statului cetățenesc și credințioșii si folositori. Așa dar alipirea firmă a autorităților și a credințioșilor bisericii greco-orientale române către religiuia și naționalitatea lor, și îngrijirea lor din adins de acăstea, nu poate fi excepționată din punctul de vedere al intereselor de stat și anume al patriotismului, fără numai decă s'ar ridică la valoare ca principiu de stat teoria: că într'un stat presce tot nu este permis a se suferi mai multe religiiu s'eu mai multe naționalități; ceă ce inse la noi, între specialele nostre relațiuni, nu se pôte sustîne.

Durere! când amintitul proiect de lege vrea cumva să smulgă din mâinile confesiunilor autonome instructiunea scolelor medii; când pentru limba maghiară, ca limbă oficială a statului, vrea să ocupe teren la toate institutele de învățămînt preste marginile îndreptățirii și cu restringerea celorlalte limbi ale patriei, și când acăla vrea să estînda dreptul de dispunere al regimului, aprôpe nemărginit, și asupra scolelor medii confesionali: se vede, că prin acăstea proiectul voiesce să facă servite nu chiar desvôltării în direcțiunea naturală a populațiunei din patriă de diferite religiiu și naționalități, nici intereselor ei pentru o cultură temeinică: ci mai veros acălui fatal curent politic, care pucînd din o cuprindere greșită a relațiunilor și a intereselor vitali ale patriei, și a luat de scop maghiarizarea poporelor nemagiare din patriă.

Adevărat, că proiectul din cestiune tînde a regula trebile instructiunei pentru tôte confesiunile în uniformitate, și abstrăgînd dela o mică excepțiune, nu face osebire între confesiuni din patriă cunoscute după naționalitatea lor de magiare s'eu nemagiare, ceă ce la aparință trece de argument în contra cuprinderii de mai sus; ei! dar chiar acest colorit, acăcă conservarea egalității de drept a confesiunilor, face să apară și mai bine punctul cardinal al proiectului, care combinănd tôte, se vede pus pe acă: ca maghiarizarea compatrioșilor de naționalitate nemagiare și se ducă în deplinie fie chiar și cu prețul autonomiei tuturor confesiunilor, supunînd pe credințioșii bisericii de naționalitate nemagiare la un astfel de sistem de instructiune publică, care se-i sillescă a și neglige propria lor limbă maternă și prin acăsta se-i trăgă în calea maghiarisării, pe când în celelalte e trăba regimului, a aplică față de singuratele confesii, după propriile sale vederi, gradurile de rigôre s'eu de favor, ce i stau în putere.

Cumcă tôte intențiunea proiectului de lege din cestiune se unesc în acest punct de mănecare, se vede apriat din dispozițiunile cuprinse în acăleși, după cari mai înainte în tôte gimnasiile și scolele reali de stat, ce se vor înființa de nou, limba de propunere nu pôte fi alta, de căt numai cea magiara (§. 39), apoi limba singurateilor ținuturi, decă ea nu e cea magiara, la tôte gimnasiile și scolele reali, prin urmare și la celea confesionali se pôte propune numai ca studiu extraordinariu, ascultătorilor benevoli, și încă astfel, că corpul profesoral pôte eventual opri pe singuratații interesești dela învețarea ei (§§. 9. 78), fiind ministrului rezervat a statori dimensiunea studiilor obligate eventual așa, ca propunerea sistematică a limbilor provinciali să devină imposibilă (§. 77); pe când legea cardinală despre egala îndreptățire a naționalităților, anume Art. XLIV. §. 17 și 18 din 1868. ascură limbilor nemagiare din patriă un teren mai larg de cultivire și pune deosebi în vedere îngrijirea statului, ca „cetățenii patriei, de ori-ce naționalitate, cari conlocuisc în masse mai mari, și se pôte cultiva în apropierea ținu-

tului locuit de ei, în limba lor maternă, până acolo, unde se începe cultura mai înaltă academică.”

O trăsură caracteristică a atinsului proiect de lege este: că el pune cumva sub pază polițială tôtea mișcarea confesiunilor în trebile scolari, prin ce voiesce a martifica în legile patriei neîncrederea exprimată înre față în motivarea ministerială către cei de naționalitate nemagiara; pe când confesiunile, și între acăstea și biserica greco-orientală română precum au făcut în trecut mari servite țerii prin îngrijirea scolelor sale, așa și în viitoru tôte numai statului voiesc în urma urmelor a sacră înre rezultatul interesării și al ostenețelor sale sumptuöse în partea învățămîntului; așa dar neîncrederea ce respîră din acest proiect de lege, și ținerea în acest mod a confesiunilor de naționalitate nemagiara sub ochi polițiali, decă pondul principal nu se pune pe maghiarisare, nu numai că nu are temeiu, ci fiindcă neîncrederea după natura ei produce neîncredere reciprocă, pôte fi și stricăcioasă pentru interesele mai înalte ale statului, mai veros înre referințele politice de astăzi, nu de tot consolidate, după a căroră cumpline matură ar trebui să se cultive cu totadinsul în sinul poporelor patriei de diferite religiiu și naționalități, alipirea consciă către statul bine compact, acăcă patriotisimul, prin respectarea tuturor pretensiunilor juste și ecuitabili.

Astfel de neîncredere s'au exprimat deja față de biserica greco-orientală română și prin acă, că pe când la compunerea acăstui proiect de lege și mai apoi la pecturarea lui începută deja în subcomisiunea de instructiune publică a casei reprezentative, celelalte biserici, invitate de adreptul spre acest scop, au putut încurge, respective încurg în faptă prin reprezentanții și bărbății lor de specialitate: pe atunci biserica greco-orientală română din patriă, carea numeră aprôpe două milioane de suflete, neamînd precă serbească, la pregătirea acăstui obiect însemnat și de mare importanță s'au delăturat cu totul. Nu voese a privi acăsta ca o espresune de ură s'eu chiar de disprețiu. Însă la tôte întemplarea acăsta e o astfel de procedură, carea nici cu egala îndreptățire de stat a confesiunilor, nici cu relațiunile propriie ale bisericii greco-orientale române, dar nici cu tactul bun nu se pôte motiva.

Biserica greco-orientală română, privind trăba învățămîntului din punctul de vedere al statului, nu pôte avé și nici nu are nimic încontră, ca legislațiunea să determine minimul studiilor obligate, cari să se propună în scolele medie, și preste tot să îndegeteze esența instructiunii publice; de asemenea nu are nimic în contră nici la acă, ca regimul statului, în puterea dreptului de suprema inspecțiune, să controleze în mod convenabil pozițiunea confesiunilor, întocmirea corespunțătoră a institutelor de învățămînt confesionali, precum și rezultatele învățămîntului; când însă proiectul de lege din cestiune intenționează a transpune în competiția regimului de stat par-

tea cea mai mare din acele drepturi și agende în sfera școlilor medii, cari până acum le exercita, respective le prevedea independent însăși confesiunile autonome, mai atrăgând în parte și calificarea profesorilor: în contra acesteia biserica greco-orientală română e silită în interesul autonomiei sale ascurate prin lege, a și ridică vocea sus și tare, cu atâta mai vârtos: căci când această biserică doarece a și regulă liber totă afacerile învățământului în sfera autonomiei sale, ea nu vrea să se ascundă nici dinaintea intereselor statului, nici a recerșilor unei adeverate cultivări științifice; din contră, punând ea mare pond pe avantajele unui sistem de învățământ cât se poate uniform, precum și până acum la întocmirea institutelor sale de învățământ a fost cu atențiune la interesele statului și la sistemele de învățământ introduce la alte institute de aceeași categorie: așa și în viitoru având acestea în vedere, voește a emulă — în ce privește rezultatele instrucțiunii în școlile medii — atât cu institutele medii ale statului, cât și cu cele ale altor confesii, dorind totodată a asigură prin această institute lor sale și dreptul de publicitate.

Abea pôte fi îndoaială, că decât în afacerile școlilor medii ale confesiunilor s'ar da regimului de stat acel drept de ingerință imediată și de dispunere aproape nemărginită, pe care proiectul de lege intenționează a l'estinde și statori până la cele mai neînsemnate minuțiozități, — pe cât timp la noi sustă nefecita discordia națională, a cărei existență nu se pôte negă, și carea foarte viu se manifestează în asuprirea celor mai slabi, — urmările triste ale amintitului drept de ingerință și de dispunere vor lovi mai cu semă bisericile de naționalitate nemaghiară, urmări, pe cari afară de vechiașii și de alte neplăceri ce pot întreveni, ni le pregătesc însuși proiectul de lege ca o sabie a lui Damocle, când pune în vedere lipsirea școlilor medii confessionale de dreptul de publicitate, eventual închiderea aceloră și — așa dicend — confiscarea averilor lor; spre ce se pot cualifica de motive suficiente nu numai unele defecte neînsemnate în arangiamint, ci la urmă chiar și zelul confesiunilor pentru propria lor conservare.

Proiectul de lege, în urma motăririi ministeriale, presupune despre institutele confessionale de învățământ, că acestea pot deschide teren la rele morali și direcțiuni contrarii statului, cari în cele din urmă numai prin închiderea provisoră și definitivă a institutelor s'ar pută vindică radical. Ce privește biserica greco-orientală română și institutele ei, provocându-mă la credința acestei biserici documentată în toți timpii cătră tron și stat, și la loialitatea, ce n'a părsit-o nici odată, trebuie să protestez în contra presupunerii de mai sus cu acea observare: că decât în adevăr a' obveni la institutele vre-unei biserici astfel de rele morali și însușite contrarie statului, în contra cărora ar trebui să se aplice remedii și represaliile prevăzute în proiectul de lege: atunci nu numai ar trebui închise definitiv cu putere guvernială astfel de institute, ci ar trebui totodată delaturate și respectivele autorități bisericesti superioare, cari nu pot și nu vreau a vindică astfel de rele; dar fiindă așa ceva nu se pôte presupune despre nici o confesie din patriă, această dispozițiune rigorosă a proiectului, transpusă în lege, ar presentă referințele noastre interne într-o coloră, carea nici decât nu corespunde adevărului.

Pe terenul legislațiunii mai nouă este o aparițiune caracteristică acea dispozițiune a proiectului de lege, după care gimnasiile și școlile reale confessionale și preste tot confesiunile și

bisericile nu pot nici cere nici primi ajutoare și sprigin material dela statele din afară, și dela domniilor și regimelor aceloră. Precum această dispozițiune, după cum e știut, s'a desvolta ca material la un proiect de lege, dintr'un caz obvenit la un gimnasiu greco-oriental român: așa e afară de îndoaială, că ascuțitul ei este îndreptat cu deosebire contra învățământului bisericii greco-orientale române; pentrucă pot fi casuri singuratică și se pot desvolta din când în când astfel de relațiuni, cari din punct de vedere al intereselor mai înalte de stat îndreptăse pe regim la astfel de măsuri: dar' a le transpune acelea din cadrele dreptului internațional într-o lege de instrucțiune publică, și tot atunci a face excepțiune în favorul ordurilor monachali ale unei religii, carea de secolii s'a împărtașit în abundență de tôte favorurile: această este signalul acelei intențiuni: ca bisericele greco-orientale române, carea de secolii a fost espusă la lipsedimătoare, să se ia toată posibilitatea, de a pută ținșe concurență în treaba înființării și instruirii institutelor de învățământ cu celelalte confesii, cari parte încă dela opera cea mare a întemeerii patriei se bucură de abundențele donațiuni ale statului, parte mai târziu, însă totuși în secolii trecuți și au eluptat o astfel de pozițiune în stat, carea le a făcut posibilă desvolta și starea favorabilă materială, în carea se află; pe când biserica greco-orientală română, carea mult mai târziu s'a eliberat, și carea din cauze colegate cu tristul ei trecut a remas și materialmente îndereț, ce privește îngrigirea institutelor sale de învățământ, fiind lipsită de ori ce ajutoriu din partea statului, e avisată exclusiv la dinarii sei proprii.

Biserica greco-orientală română, credincioasă și devotată statului, totdeauna a respectat legile și conform acestora limbile oficiale ale statului, și în special pune mare pond pe acea, ca tinerimea, ce se pregătesc pentru științele mai înalte, să învețe cu temeiu limba maghiară, nu numai pentrucă această în timpul mai nou a devenit limbă oficială de stat, ci și pentrucă între impregurările noastre limba maghiară este un factor însemnat pentru cultivarea științifică; însă acele dispozițiuni ale proiectului de lege: ca testimoniale de maturitate în institutele confessionale cu limba de propunere nemaghiară, să nu se estrade în limba de propunere a institutului, ci în cea maghiară (§§. 38. 89), apoi ca rigorosă candidațiilor la profesură să se facă asemenea în limba maghiară (§§. 69. 71), și ca preste tot să se pretindă dela fie-care profesor confesional, fără privire la specialitatea lui, ca să cunoască limba și literatură maghiară, cursul desvolării acesteia și opurile scriitorilor mai însemnați magiari (§§. 60. 62. și 69): tôte acestea sunt pretențiuni trecute preste scopul propriu al instrucțiunii publice, cari nu numai taie în drepturile de autonomie ale bisericii, ci încă și îngreuează foarte mult cualificarea profesorilor confesionali, și dovedesc, că la studierea dispozițiilor luate în proiectul de lege în favorul limbei maghiare, s'a perdut din vedere aceea: că și în cauză de limbă ori ce pretensiune eșagăreă pôte produce reens și pôte zădărnici și cea mai bună intențiune, că dară prin aplicarea unei astfel de sile limba maghiară pôte numai să pērdă din puterea sa atractivă, în loc ca să se facă plăcută în cercuri cât mai estinșe și astfel să și asigure generalizarea ce se pôte ajunge treptat, precum această între alte impregurări mai că i succese limbei germane, carea e mai depărtată de noi.

Pe când de o parte proiectul de lege de sub întrebare îmbrățișeze limba

maghiară cu cea mai călduroasă îngrigire și îi dă avantaje ce trec preste îndreptățire: pe atunci de altă parte el eschide mai de tot posibilitatea, ca în rândul tinerimei bisericilor de naționalitate nemaghiară scolarii greco-orientali români, și cu deosebire aceia, cari se pregătesc pentru cariera profesică și învățătorească, să pôte învăța din temeiu propria lor limbă maternă, carea conform legilor din vigoare și după prescripțiile statutului organic al bisericii greco-orientale române provăduț cu prealhată sancționare, în administrarea internă și mare parte și în corispondențe cu autoritățile, e singura limbă oficială a bisericii; apoi preste tôte acestea școlile medii de naționalitate română se aduc prin proiectul de lege în acel contrast: că limba lor de propunere pôte fi cea română (§. 79), dar' și în acest caz însăși limba română se pôte învăța numai ca studiu estraordinariu, în ore estraordinare (§§. 4. 5. 6. 7. 9. 77. 78).

Față cu un proiect de lege, care — după cum e și cel de sub întrebare — periclită caracterul național al bisericilor de limbă nemaghiară, trebuie să se ia cu deosebire în băgare de semă o impregurare faptică, cu carea cercurile agitătore și celea decidătore — așa se vede — nu sunt aplicate a-și trage semă, și această impregurare este: că în tôte clasele naționalităților compacte nemaghiare din patriă în așa grad este desvolată conștiința naționalității sale proprii, încât aceasta nu se mai pôte sugruma, aplicese în contră ori ce sistem său ori ce măsuri. O conștiință este această, carea — ca bună oră și la naționalitatea maghiară — fiind nutrită prin stima de sine, se rașimă pe baze morali, și din aceste baze și ia putere și pentru apărarea sa. — Ori ce încercare așa dară, carea tinde la suprimarea conștiinței de naționalitate, prelângă acea, ca vatămă interesele bisericilor naționali, pôte totdeodată creșce până la o greșală politică, carea pentru linșcea internă a cetățenilor și deopotrivă pentru interesele mai înalte ale statului pôte să nască urmări dănușe, ale cărora delaturare posibilă este o detoriă de conștiință pentru fie-care patriot.

Și togma pentrucă așa este, și pentrucă biserica greco-orientală română în credința și alipirea sa, care nime nu i-o pôte trage la îndoaială, voește să fie totdeuna statului spre servire și se adoperă a promovă din tôte puterile interesele statului aduse în consonanță cu ale sale proprii, — și ia voiă, pentru apărarea intereselor sale vitali, a înfașă în cele de mai sus întemeiatele sale îngrigiri cu privire la proiectul de lege pentru instrucțiunea în gimnasi și școlile reali, și prin umilita mea reprezentațiune presentă a se apropiă de preanonabila casă reprezentativă cu acea rugare: ca luând de basă principiile cardinali, cari singure pot ascură țaria, puterea și prosperarea statului, adică sublimile principii de libertate, egalitate și frățietate, cari eschid ori-ce supremație fie religioasă fie națională, — să binevoască înainte de a pertractă în special amintitul proiect de lege pentru gimnasi și pentru școlile reali, a l'napoia domnului ministru de culte și instrucțiune publică cu acea îndrumare: ca să-l aducă în consonanță cu legile cardinali ale patriei cari asigură autonomia confesiunilor și drepturile naționalităților, și astfelu prelucrat cu ascultarea confesiunilor și între acelea și cu a bisericii greco-orientale române, să l'asternă într-o redactare nouă.

Cuvintele mele de încheiere lo cuprind în acea ferbinte rugățiune: ca atotputernicul îngrigitor al singuraticilor și al poporelor, spiritul păceii și al dreptății, să se pogoră preste

bărbații, cari conduc destinele națiunii, să-i lumineze, și să ia în scutul său scumpa noastră patriă, Ungaria!

Sibiu, 8/20 Februaru, 1882.

În numele bisericii greco-orientale române din Ungaria și Transilvania:

Miron Romanul m. p.
arhiepiscop și metropolit.

Revista politică.

Sibiu, în 24 Februaru.

Desbaterea bugetului Ungariei s'a sfârșit cu a 46 ședință în casa deputaților. Sfârșitul l'a făcut bugetul ministeriului de honveđi, cu puțină și scurtă desbatere. În desbaterea această scurtă deputatul Lits din stânga ostremă a trebuit totuși să se especționeze în vre o căți-va termini drastici. El s'a plâns asupra pozițiunii armatei honveđilor, care după dēnsul nu e altă ceva decât o parte întregitoare a armatei comune: honveđimea este incredințată bărbaților în a căror suflet constituțiunea ungurească nu poate prinde rădăcini nici odată. Honveđii cei vechi denumiți ofițeri au fost delaturai și înlocuți cu ofițeri din armata comună, cari nu știu limba maghiară și nu știu cetățeni unguri. În mâinile acestora honveđii nu mai sunt o garanție a constituțiunii, pentru că ei nu sunt honveđi ci mercenari (simbiashi) cari nu servesc patriei, ci acolora, cari îi plătesc mai bine. Tot după Lits honveđii nu sunt altă decât o trupă de guerilă, căci le lipsesc ofițerii. După ce Lits recomandă crearea unei artilerii, crearea de trupe tehnice anumite pentru honveđime, ca Ungaria se pôte avă o adevărată falangă de o 1/2 milion de combatanți etc, casa trece la ordinea zilei și votează bugetul propus de guvern.

Aceasta e pe scurt istoria acestui buget din casa deputaților Ungariei. În presa opozițională inse au avut afacerea această un resunet mai lung. Unele foi opoziționale cer armată maghiară, cu alte cuvinte, maghiarisarea armatei, încât aceasta se recrutează din Ungaria. Dar nici că se poate altminteri de oarece între 13 milioane locuitori ai Ungariei sunt și 4—5 milioane de Maghiari!

Foi cețnice se folosesc de ocașione și licitendă proclamarea regatului Serbiei dic, că proclamarea această n'au Serbii de a o mulțami „Nemților” ci Rușilor.

Îndrăneală această a foilor cari representă majoritatea senatului imperial din Viena, indignează pa Nemții austriaci și, la rândul lor, nu înceată aceștia de a proroci Austriei că în momentul decidătoriu între Rusia și Austria această din urmă va rămâne izolată.

După o depeșă trimisă dela Viena la „Kölnische Ztg.", cercurile normative din Viena nu sânt de loc nelinșcite de sgromotele câte se fac despre un resboiu apropiat. Germania, Austria, Italia și Turcia nu voiesc resboiul și în contra puterii întrunite a acestora Panславistii nu sânt în stare a face nimica. Germania — a șiș un bărbat de stat din Viena — a împedecat în deceniul acesta de doueri resboiul. Și de astădată și l'impedeca și încă cu putere și sigurate și mai mare. I s'ar atribui lui Scobeleff și soșilor lui influență preamare dacă ar presupune cineva că ei vor fi în stare a îndupleca pe țarul sau pe Rusia a se arunca în aventuri resboinice contra Germaniei, sau contra aliaților sau amicilor ei. Înlaturarea crizei care au mai amenințat odată în Serbia este identică cu înlaturarea celei din urmă temeri de o incurcatură mai mare. Aceasta cu atât mai mult, cu cât rescoala din Erțegovina a început a apune și preste pușin va fi suprimată cu totul. —

